

- Concept voor internetconsultatie -

Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken van _____, nr. WJZ/15162748, tot wijziging van de Regeling dierlijke producten in verband met de aanpassing van de maximale veebezetting voor de biologische productie

De Staatssecretaris van Economische Zaken;
Gelet op 2.7., eerste lid, van het Besluit dierlijke producten;

Besluit:

Artikel I

De Regeling dierlijke producten wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2.17. komt te luiden:

Artikel 2.17. Veebezetting

Het aantal vee-eenheden, bedoeld in artikel 15 van verordening (EG) nr. 889/2008, wordt vastgesteld door 170 kilogram stikstof per jaar per hectare te delen door de omvang van de mestproductie per dier van de desbetreffende diercategorie per jaar uitgedrukt in kilogrammen stikstof, zoals opgenomen in bijlage 1, of, indien de betreffende diercategorie daarin ontbreekt, in bijlage D van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet.

B

Bijlage 1, behorende bij artikel 2.17, wordt vervangen door de bijlage bij deze regeling.

Artikel II

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2017.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

Bijlage, behorende bij artikel I, onderdeel B, van de Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken van , nr. WJZ/15162748, tot wijziging van de Regeling dierlijke producten in verband met de aanpassing van de maximale veebezetting voor de biologische productie

Bijlage 1, behorende bij artikel 2.17

Omvang van de mestproductie voor de onderscheiden diercategorieën, uitgedrukt in kilogrammen stikstof per dier per jaar als bedoeld in artikel 2.17			
Diersoorten	Onderscheiden categorieën binnen de diersoorten	Stalsysteem	Omvang mestproductie per dier van de onderscheiden diercategorieën per jaar, uitgedrukt in kilogrammen stikstof
Sus scrofa (Varken)	Fokzeugen inclusief biggen tot een gewicht van ca. 25 kg (ten minste eenmaal gedekte of geïnsemineerde zeugen, guste zeugen, gedekte maar nog niet drachtige zeugen, drachtige zeugen, zeugen met biggen, waarvan de biggen worden gehouden tot een gewicht van ca. 25 kg).	vaste mest, emissiearm	43,5
		vaste mest, overig	39,7
		drijfmest, emissiearm	43,7
		drijfmest, overig	38,2
	Fokzeugen waarvan de gespeende biggen op een ander bedrijf worden gehouden (ten minste eenmaal gedekte of geïnsemineerde zeugen, guste zeugen, gedekte maar nog niet drachtige zeugen, drachtige zeugen, zeugen met biggen, zeugen waarvan de biggen gespeend zijn en waarvan de gespeende biggen aan een ander bedrijf worden geleverd).	vaste mest, emissiearm	31,2
		vaste mest, overig	28,5
		drijfmest, emissiearm	31,3

		drijfmest, overig	27,4
	Gespeende biggen tot ca. 25 kg zonder moederdier op eigen bedrijf	vaste mest, emissiearm	4,3
		vaste mest, overig	3,9
		drijfmest, emissiearm	4,3
		drijfmest, overig	3,8
	Opfokzeugen en -beren van ca. 25 kg tot geslachtsrijpheid	vaste mest, emissiearm	17,1
		vaste mest, overig	15,5
		drijfmest, emissiearm	16,4
		drijfmest, overig	13,6
	Vleesvarkens	vaste mest emissiearm	13,6
		vaste mest, overig	12,4
		drijfmest, emissiearm	13,0
		drijfmest, overig	10,9
Gallus gallus (Kip)	Leghennen en (groot)ouderdieren 18 weken en ouder	drijfmest	0,97
		mestbanden	0,99
		voliérestal	0,82
		overig	0,72
	Vleeskuikens (kippen die worden gehouden voor de slacht)	emissiearm	0,75
		overig	0,68
Capra hircus (Geit)	Melkgeiten (alle vrouwelijke geiten die tenminste eenmaal hebben gelammerd, incl. pasgeboren lammeren, en geslachtsrijpe bokken)	alle	9,2

TOELICHTING

1. Doel en aanleiding

Artikel 15 van verordening (EG) nr. 889/2008 van de Commissie van 5 september 2008 tot vaststelling van bepalingen ter uitvoering van Verordening (EG) 834/2007 van de Raad inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten, wat de biologische productie, de etikettering en de controle betreft (PbEU 2008 L 250) (hierna: verordening (EG) nr. 889/2008) bepaalt dat de veebezetting van een biologisch bedrijf ten hoogste mag resulteren in de productie van 170 kilogram stikstof per hectare landbouwgrond per jaar. De bevoegde autoriteit van elke lidstaat dient het aantal vee-eenheden vast te stellen dat met deze productie overeenkomt. Artikel 2.17. van de Regeling dierlijke producten strekt daartoe.

De bijlage, behorende bij dit artikel bevat voor biologisch gehouden dieren een tabel met de omvang van de mestproductie per dier van de onderscheiden diercategorieën per jaar, uitgedrukt in kilogrammen stikstof. De productiewaarden die in de bijlage bij deze regeling zijn opgenomen zijn gebaseerd op het verwachte gemiddelde rantsoen van de dieren en de verwachte gasvormige stikstofverliezen uit stal en opslag.

De waarden die zijn benoemd in bijlage 1 van de Regeling dierlijke producten zijn al geruime tijd niet herzien. Een groot aantal waarden dateert uit 1996. Inmiddels zijn er nieuwe wetenschappelijke inzichten die aanleiding geven voor een bijstelling van de forfaitaire waarden. Deze waarden zijn gebaseerd op adviezen van de Commissie Deskundigen Meststoffenwet (hierna: CDM). Van de gelegenheid wordt tevens gebruik gemaakt om, op advies van de CDM, de diercategorie-indeling die in de bijlage werd gehanteerd te harmoniseren. De nieuwe indeling sluit aan op de indeling zoals deze vanaf 1 januari 2016 ook in de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (hierna: URM) wordt gebruikt.

2. Bijstelling als gevolg van nieuwe inzichten

In de loop van de tijd zijn nieuwe wetenschappelijke inzichten ontstaan over de excretie van dieren en is ook de wijze waarop dieren worden gehouden veranderd. Hiermee wordt in de nieuwe forfaits rekening gehouden.

Een belangrijke inhoudelijke wijziging betreft het schrappen van een correctiefactor van 15% die in alle biologische forfaits was toegepast en een extra correctiefactor van 5% bij graasdieren en 10% bij paarden en pony's. De wettelijke excretieforfaits zijn gemiddelde waarden. Op basis van de forfaits wordt gecontroleerd of veehouders genoeg dierlijke meststoffen van het bedrijf hebben afgevoerd om binnen de gebruiksnormen te blijven voor de landbouwgronden die bij het bedrijf in gebruik zijn. Voor biologische ondernemers geldt bovendien dat zij voldoende grond of contracten met akkerbouwers moeten hebben om de mest van de dieren af te zetten. Veehouders die in werkelijkheid een lagere excretie realiseren, moeten mest afvoeren volgens het forfait en dus meer afvoeren dan strikt noodzakelijk. Doen zij dat niet, dan lopen het risico beboet te worden. Bij de introductie van de forfaits is, om het risico op onterechte beboeting te verkleinen, besloten om een marge in de forfaits te versleutelen. Dat betekent echter dat veehouders die in werkelijkheid een hogere excretie realiseren op basis van de wettelijke excretieforfaits minder dierlijke mest van hun bedrijf af hoeven te voeren of grond (contracten) hoeven te verwerven dan nodig is om uitspoeling van nutriënten naar het milieu te voorkomen. De gehanteerde marge van 15% of meer versterkt dit effect. Dit is vanuit milieu-oogpunt een ongewenste situatie. Om die reden wordt genoemde marge niet langer gehanteerd. De Europese Commissie heeft bovendien in gesprekken in het kader van het 5^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn de marges op de forfaits ter discussie gesteld en er op aangedrongen de marge niet meer te hanteren.

In de nieuwe forfaits wordt ook rekening houden met stalsystemen bij pluimvee en varkens. Bij elk stalsysteem zijn de stikstofverliezen anders. Inmiddels worden er veel emissiearme stalsystemen toegepast. In de vastgestelde waarden wordt hiermee rekening gehouden.

De genoemde wijzigingen leiden over het algemeen tot een aanzienlijke stijging van de forfaitaire excreties en daarmee van de hoeveelheid mest die van het bedrijf afgevoerd moet worden. Dit is de reden dat het voornemen tot aanpassing al ruim voor het beoogde moment van inwerkingtreding met vertegenwoordigers van de biologische sector is besproken en dat de gewijzigde regeling ruim voor de datum van inwerkingtreding zal worden gepubliceerd. De mate van stijging kan vanwege het ontbreken van de onderbouwing van de forfaits die in 1996 zijn berekend niet worden verklaard.

3. Harmonisatie van de diercategorie-indeling

De diercategorie-indeling in de Regeling dierlijke producten wordt geharmoniseerd met die van de op gangbare wijze gehouden dieren in bijlage D van de URM. Dit is nodig om voor de biologisch gehouden dieren berekeningen te kunnen doen met de nieuwste wetenschappelijke inzichten, die vaak de indeling van gangbaar gehouden dieren als uitgangspunt hebben, en om in de toekomst nieuwe inzichten makkelijker te kunnen verwerken. Bij het advies van de CDM hierover is ook gekeken naar de diercategorie-indeling van de Regeling ammoniak en veehouderij, de regelgeving omtrent de landbouwtelling en de indeling die wordt gebruikt door de Werkgroep Uniformering Mestcijfers en het National Emission Model for Agriculture (NEMA). In deze harmonisatie is rekening gehouden met de nieuwste ontwikkelingen in verschillende sectoren. De CDM heeft een advies uitgebracht over een nieuwe geharmoniseerde indeling (zie Groenestein et al. (2014) "Harmonisatie Diercategorieën"). Dat advies is overgenomen. De nieuwe indeling zal zowel in de URM als in de Regeling dierlijke producten op dezelfde manier worden gebruikt.

Voor sommige diercategorieën worden, in lijn met advies van de CDM, de forfaits in bijlage D in de URM voorgeschreven in plaats van in de Regeling dierlijke producten. Hiervoor zijn twee redenen. Ten eerste is er voor sommige diercategorieën geen significant verschil tussen de excretie van gangbare en biologische dieren. Dit is onder andere het geval bij rundvee. Het verschil in excretie tussen de biologische en gangbare melkveehouderij kan verklaard worden uit het melkproductieniveau. In bijlage D in de URM is daarnaar gedifferentieerd. Daarom kan deze tabel ook goed door biologische ondernemers worden gebruikt. Ten tweede is er voor sommige diercategorieën onvoldoende wetenschappelijke basis om specifieke biologische forfaits te kunnen vaststellen. De forfaits voor gangbare dieren zijn daarmee de beste schatting voor de excretie van deze diercategorieën. Dit geldt bijvoorbeeld voor konijnen.

4. Wijzigingen per diersoort

Rundvee

Voor alle rundveecategorieën wordt verwezen naar de URM. Voor melk- en kalfkoeien is de gemiddelde excretie van biologische dieren lager dan die van gangbaar gehouden dieren als dit zou worden gebaseerd op de gemiddelde populatie, maar omdat in de URM excretieforfaits zijn bepaald op basis van melkproductie en ureumgetal kloppen deze ook voor biologische bedrijven. Voor de overige rundveecategorieën is geen betrouwbare informatie van productieniveau, voersamenstelling en houderijsysteem van biologische dieren beschikbaar, noch van biologisch gehouden dieren die als referentie kunnen dienen. De forfaits in de URM zijn daarom de beste schatting.

Voor de meeste rundveecategorieën zijn de aanpassingen ten opzichte voorgaande versie van de Regeling dierlijke productie relatief beperkt, met uitzondering van fokstieren (40% hogere excretie) en zoog- en weidekoeien (15% hogere excretie).

Varkens

Voor varkens wijzigt de omschrijving van de diercategorieën, bovendien wordt rekening gehouden met het stalsysteem waarin de dieren worden gehouden en zijn de forfaits herzien. Voor dekberen wordt verwezen naar de forfaits in de URM omdat hierover geen betrouwbare informatie beschikbaar is van productieniveau, voersamenstelling en houderijsysteem van biologische dieren, noch van biologisch gehouden dieren die als referentie kunnen dienen. De forfaits in de URM zijn daarom de beste schatting. Het verschil met de eerdere normen is aanzienlijk aangezien er sprake kan zijn van een stijging van de excretie tot meer dan 150%. Omdat de onderbouwing van de normen die tot op heden golden niet bekend zijn, kan het verschil niet worden verklaard.

Pluimvee (kippen, eenden, kalkoenen, parelhoenders)

Voor bijna alle pluimveecategorieën wordt verwezen naar de URM, behalve voor vleeskuikens en leghennen en (groot) ouderdieren van 18 weken en ouder. De omschrijving van de diercategorieën verandert, er wordt rekening gehouden met het stalsysteem waarin de dieren worden gehouden en de forfaits zijn herzien. Over de pluimveecategorieën waarvoor naar de URM wordt verwezen is geen betrouwbare informatie beschikbaar van productieniveau, voersamenstelling en houderijsysteem van biologische dieren, noch van biologisch gehouden dieren die als referentie kunnen dienen. De forfaits in de URM zijn daarom de beste schatting. Evenals bij de normen voor varkens is het verschil met de op dit moment geldende normen voor de meeste pluimveecategorieën aanzienlijk (tot meer dan 150%)

stijging van de excretie). Ook hier geldt echter dat de onderbouwing van de huidige normen onbekend is, waardoor het verschil niet kan worden verklaard.

Geiten, schapen en konijnen

Voor geiten, schapen en konijnen wordt verwezen naar de URM, behalve voor melkgeiten. Biologische melkgeiten, hebben een lagere excretie dan gangbaar gehouden melkgeiten. De forfaits van melkgeiten zijn herzien. Door de wijziging stijgt de forfaitaire excretie van deze dieren met 58%. Van de overige geiten, schapen en konijnen is geen betrouwbare informatie beschikbaar van productieniveau, voersamenstelling en houderijsysteem van biologische dieren, noch van biologisch gehouden dieren die als referentie kunnen dienen. De forfaits in de URM zijn daarom de beste schatting.

Overige diersoorten

Voor de diersoorten die voorheen ook niet in de Regeling dierlijke producten voorkwamen wordt verwezen naar de URM. Hierover is onvoldoende informatie beschikbaar om biologische forfaits te kunnen afleiden. De forfaits in de URM zijn daarom de beste schatting.

5. Consultatie

Het ontwerp van deze regeling is gepubliceerd op www.internetconsultatie.nl waarbij eenieder in de gelegenheid is gesteld zijn zienswijze over het ontwerp naar voren te brengen. Op het ontwerp van dit besluit zijn reacties ontvangen van: **PM**

6. Regeldruk

De bevoegde autoriteiten van de lidstaten dienen op grond van artikel 15 van verordening (EG) nr. 889/2008 het aantal vee-eenheden vast te stellen dat correspondeert met een totale hoeveelheid mestproductie van ten hoogste 170 kilogram stikstof per jaar per hectare landbouwgrond. Met deze regeling wordt de invulling van deze waarde aangepast. Daarnaast wijzigen de omschrijvingen van diercategorieën. Uit deze wijzigingen volgen geen veranderingen in administratieve handelingen voor veehouders, deze regeling brengt geen additionele administratieve lasten met zich mee.

7. Bedrijfseffecten

Er kan sprake zijn van zogenaamde overige bedrijfseffecten omdat de betere aansluiting van de forfaitaire waarden op de praktijk kan leiden tot een andere hoeveelheid mest die verwerkt, of buiten het eigen bedrijf geplaatst moet worden, hetgeen leidt tot een afname of toename van de bedrijfskosten afhankelijk van of het forfait naar boven of beneden wordt bijgesteld. Dit effect kan aanzienlijk zijn omdat sommige waarden fors veranderen. Om ondernemers de tijd te geven zich hierop voor te bereiden zal tussen de publicatie van deze regeling in de Staatscourant en de inwerkingtreding een ruime periode zitten. Daarnaast is de sector ruim voor de inwerkingtreding op de hoogte gebracht van de voorgenomen wijziging en de effecten daarvan. Met vertegenwoordigers van de sector is overleg gevoerd en inspraak is mogelijk geweest via www.internetconsultatie.nl.

8. Inwerkingtreding

De wijzigingen treden in werking met ingang van 1 januari 2017. Hiermee wordt voldoende tijd gegeven aan de betrokken bedrijven om in te spelen op de nieuwe normen.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,